

ta encara no es devia usar): «cinta de ferro: canthus», OPou (TbPu., 87).

Altament encara en part, modernament, segueix fins avui designant simplement la 'cintura': «se va enfangar fins a la *sintæ*» sento encara en rossellonès (Cornellà del Bèrcol, 1960), «vuy anà / a San Jaume de Galícia, / ab lo gayato a la mà / y 'ls rosaris a la *cinta*», MilàF (Romllo., 31.2, recollit a l'Espluga de F., i en les dues eds. de l'obra). L'acc. moderna 'tira teixida estreta i llarga que no ceneix res: per midar, adornar', etc. en català és força més recent [1803, Belv., «vitta», acc. més restringida que en cast., on reemplaça *veta*, i per això menys documentada que allà].

Cintada. Cintaire. Cintell 'plataforma que enronda (el molí, etc.)', bal.; també en algunes comarques valencianes, on designa algunes menes de cingle («un *sintèl* de penyes», Dénia, 1962). *Cinter* 'fabricant de cintes' [1575, «cingularius» entre els *menestrals*, OPou, TbPu., 162]; *cinteria. Cintura* [mj. S. xv, *Curial*, almenys, però abans en] l'expressió *cristians de la cintura*, que hom ha entès malament en el sentit de 'perifèria' (NCl., gloss.) i que designava la ζώνη o 'cinturó' («belt, girdle», Webster-M., s. v. *zonar*) que els cristians i jueus estaven obligats a portar en les sobiranies mahometanes del Llevant per distingir-los dels «creients»: «un scrivà en aràbic, de l'apostoli, qui era estat nat e nudrit en la terra d'Ultra mar, e era dels crestians de la *çentura*, e dix que los serraÿns preÿcaven de devoció» (Blanq. II, 241.5); «cum essent in Alexandria in quadam ecclesia Greco-*rum* seu christianorum de la *sentura*» (bis, inquisició feta a Bna. el 1302, Finke, *Acta Ar.* III, 111, 112), per això dits també *zonars*.⁵ *Cinturar*.

Cinturó [1839, Labèrnia], que en català és un calc del castellà *cinturón* [1705] més que probable sembla segur, car fins a 1930 tothom deia *cinturon* en català central (llevat de l'intent, de Lab., que no degué reeixir, i Careta tampoc sembla haver-lo reparat); *cinturonada. Encintar* = cast. *ribetear* en Genís Aguilar (*Ju-lita*, 83, veg. cita s. v. ENTORTOLLIGAR).

Percint 'bossa que penja d'un cinzell': «un ermità trobà un *percint* de florins ---», StVicentF, cita de Chabàs a propòsit de JRoig: «aquella nit / l'espitalera, / falsa roncera, / ella y sa mozza, / *percint* e bossa / me scorcollaren: / puy no y trobaren / un diner sols / dix ---» (*Spill*, v. 928); l'eiv. *persinte* (entenc *percinta* f.) «cintura» (PzCabreró) bé podria ser alteració del següent. *Percintar* [1868, *SLitCosta*, «mar. creuhar los farcells de mercaderies ab cintes»], *percinta* f. [id. «tira de lona enquitranada, o de plom, ab que 's cubreixen les juntures de les posts»], ⁺*precintament* («operació de precintar», ib.); *precinte* m. la forma que ha predominat, com en el cast. *precinto*.

Recinte [«spatium certis terminis clausum», Belv., 1803; escr. Renaix.], probablement de l'it. *recinto* d'on també sembla haver estat pres el cast. *recinto* [1643]; no sembla que hi hagi relació directa amb *recinta*, terme antic eclesiàstic per a 'un dels drets que es devien al rector de la parròquia' i *fer recinta lo sagristà al rector*, documentats en docs. de Besora

de Cardener de l'any 1369, p. p. Serra i Vilaró, BCEE, 1909, pp. 300 i 301; menys encara amb el ribagorçà-arag. *reòinta* 'cingle que volta una mola arran del seu cim', que m'és conegut de la ribera de l'Èsera (Santa Lestra, 1965).

¹ Glossat ζώνάριον, στροφιον, ζώνιον, GGL III, 441.73, 477.44; II, 100.51; V, 276.45, o sigui precisament 'cinturó, cinzell'; també en Nonius, S. III d. C., *Compend. Doctrina*, 47.20. — ² Un article *cingillum* manca del tot en els *Substrate* de Gröber, en el FEW, en l'ALLG i fins en les publicacions de Moll (en *AlcM* parla de «canvi de sufix de CINGULUM» seguit per Bast.-Bass., 501, que en donen un ex. dubtós de 1008). — ³ En *AlcM* esmenar les err. la *Cint*, *Navet* i *Cardoner* en el *Cint*, *Navet* i *Cardener*. — ⁴ MilàF, *Romllo.*, ed. 1853, n.º 4; ed. 1888, 200, com a versió A (1), recollida a l'Alta Garrotxa. — ⁵ Recordem el nom de l'erudit bizantí Ζωνάρας, S. XII. Hi pogué haver alguna persistència de fets de l'Antiguitat, en què el dur una ζώνη havia estat propi dels orientals enfront dels grecs, o de les dones gregues enfront dels homes, d'on tantes frases clàssiques, com ζώνην λύω, ἀποτίθεμαι, etc. D'ací també el pas des del grec a l'ar. siríà *zonnâr* 'cintura' (*Mohit*), i d'ací després un ar. vulgar *muzánnar* «celui qui porte un *zonnâr*, c. à d. un chrétien» en una poesia en àrab de Sicília (Dozy, *Suppl.* I, 606b).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *cenyida, cenyidor, cenyidura, cenyiment, cinzell, cennyell, descenyir, cint part., cintar, cint m., cinto, cinto, cintonet, cinta, cintada, cintaire, cintell, cinter, cinteria, cintura, cinturar, cinturó, cinturonada, encintar, percint, percinta, precintar, precinta, precintament, precinte, recinte, recinta*.

CEP, del ll. cĭppus 'fita o molló clavats en terra', 'columna funerària', i, especialment en el llenguatge dels soldats, pal ensorrat en el sòl, o clot que hi obrien, destinats a entrebancar la marxa de l'enemic, des d'on es desenrotllaren en català els significats de 'soca vegetal que emergeix de terra, especialment la de la vinya' i de diversos objectes que surten de terra o encaminats a travar o clavar quelcom en el sòl. □ 1.ª doc.: S. XIII, *VidesR, Cost. de Tortosa, Consolat*.

Ens preguntàvem per quin camí el ll. cĭppus, que el llenguatge clàssic només expressava la fita d'un camp o una columna funerària, s'havia pogut convertir en el cap de família de l'ampli descabdellament de les significacions del mot romànic: la pedra que fa ensopegar, el parany (cast. *cepo*) on cauen les bèsties acorades pel caçador, l'aparell de fusta on enclotxaven les cames o cuixes d'un condemnat o turmentat (cast. *cepo*), el costell on l'enclavaven a la vergonya pública (cat. ant. *cep*), en fi la soca d'una planta robusta (mall. i cast. *cepa*), o bé un tronc o cep de vinya i d'altres plantes que munten de terra, i fins i tot els simples i humils bolets coneguts com a *ceps* en els Pirineus nostres i de llengua d'oc. He arribat a la